

Barnet och förskolan - förskoledidaktiska aspekter för pedagogiskt verksamma i förskolan

The Child and Preschool - Educational Aspects of Preschool for Students with Professional Experience

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: 11FB20

Revision: 14.2

Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom pedagogiskt arbete 2024-11-12

Gäller från: VT 2025

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Pedagogiskt arbete (G1F)

Utbildningsområde: Undervisning 80%, Verksamhetsförlagd utbildning 20%

Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Förkunskapskrav: Godkänt resultat från all AFU i tidigare termin inom ramen för Förskollärarytbildning för pedagogiskt verksamma, 210 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen utgår från studenternas egna erfarenheter av pedagogiskt arbete i förskolan samt aktuell forskning om förskolan som institution. Kursen problematiserar frågor både om lekens och omsorgens betydelse i relation till barns lärande och utveckling och det egna ledarskapet. Vissa förskolans centrala begrepp behandlas, exempelvis problematiseras barns perspektiv och barnperspektiv samt barns delaktighet och inflytande. Vidare behandlas och diskuteras språk, kommunikation samt matematik. Specifikt behandlas hur kreativa språk- och matematikmiljöer kan skapas och utvecklas. Utifrån studenternas tidigare erfarenheter och pågående arbete, teorier, aktuell forskning, litteratur, styrdokument och riktlinjer diskuteras och problematiseras betydelsen av samarbete mellan vårdnadshavare och förskolans personal samt hur digitala verktyg och estetiska läroprocesser kan användas för att stödja och stimulera barns lärande och utveckling. Dessutom granskas vetenskapliga texter ur ett forskningsetiskt perspektiv. I kursen ingår 8 veckors arbetsplatsbyte/AFU.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna, med avseende på,

1. Kunskap och förståelse

1.1 redogöra för begreppen barnperspektiv och barns perspektiv och barns möjligheter till inflytande med utgångspunkt i aktuell forskning och yrkeserfarenhet i relation till förskolans verksamhet

1.2 utifrån aktuell forskning redogöra för barns sociala, kognitiva och emotionella utveckling och med hjälp av centrala begrepp och teorier diskutera hur dessa förmågor kan stimuleras

1.3 utifrån aktuell forskning redogöra för barns kommunikativa och språkliga utveckling och med hjälp av centrala begrepp och teorier diskutera hur dessa förmågor kan stimuleras

1.4 utifrån aktuell forskning redogöra för barns matematiska utveckling och med hjälp av centrala begrepp och teorier diskutera hur dessa förmågor kan stimuleras

1.5 redogöra för hur kreativa språkutvecklande miljöer kan skapas och utvecklas i förskolan

1.6 redogöra för hur matematikutvecklande miljöer kan skapas och utvecklas i förskolan

2. Färdighet och förmåga

2.1 beskriva och motivera hur grundläggande matematiska begrepp kan introduceras för barn samt utifrån egna erfarenheter exemplifiera hur man på olika sätt kan arbeta för att utveckla barns matematiska medvetenhet

2.2 skriva och bearbeta texter enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av källhänvisningsteknik enligt Harvardsystemet

- 2.3 i samråd med AFU-lärare formulera mål, planera, leda, genomföra, utvärdera och dokumentera lärandesituationer samt muntligt och skriftligt redogöra för arbetsprocessen och dess resultat
- 2.4 samverka med kollegor och etablera kontakt med vårdnadshavare
- 2.5 visa förmåga att använda ett omsorgsetiskt och professionellt förhållningssätt i mötet med barnen samt använda ämneskunskaper och ämnesdidaktiska begrepp i ett relevant yrkesspråk
- 2.6 använda observationer som metod i samband med arbetsplatsförlagd utbildning samt analysera insamlade data i relation till yrkesroll och/eller barns utveckling
- 2.7 redogöra för hur digitala verktyg kan användas för att stimulera barns lärande och utveckling genom att använda egna erfarenheter i praktiskt arbete i förskolan
- 2.8 redogöra för hur estetiska lärprocesser kan användas för att stimulera barns lärande och utveckling genom att använda egna erfarenheter i praktiskt arbete i förskolan

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 reflektera kring och diskutera lekens betydelse för barns lärande och hur den stimulerar barns fantasi, inlevelseförmåga och förmåga till samarbete i relation till yrkeserfarenheter
- 3.2 reflektera och diskutera kring hur arbetslaget, andra företrädare för verksamheten samt vårdnadshavare kan samverka för barns bästa samt relatera detta till egna erfarenheter av arbete med barn i förskola
- 3.3 granska och bedöma för kursens innehåll relevanta vetenskapliga texter ur ett forskningsetiskt perspektiv
- 3.4 reflektera över relationen mellan omsorg, lärande och utveckling och hur det egna ledarskapet påverkar barnets socialisationsprocess med utgångspunkt i ett mångfaldsperspektiv

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- föreläsningar
- workshops
- seminarier
- skriftlig handledning

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

Barnperspektiv och barns perspektiv

Lärandemål: 1.1, 2.2

Högskolepoäng: 3

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Övrigt: Seminarium och individuell skriftlig inlämning (IN13)

AFU-portfolio

Lärandemål: 2.3

Högskolepoäng: 2

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Övrigt: Individuell skriftlig inlämning (IN14)

Språkutvecklande miljöer

Lärandemål: 1.3, 1.5, 2.2

Högskolepoäng: 2

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Övrigt: Seminarium och individuell skriftlig inlämning (IN15)

Matematikutvecklande miljöer

Lärandemål: 1.4, 1.6, 2.1, 2.2

Högskolepoäng: 3

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Övrigt: Seminarium och individuell skriftlig inlämning (IN16)

Observationsrapport

Lärandemål: 2.2, 2.6, 3.3

Högskolepoäng: 5

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Övrigt: Individuell skriftlig inlämning (IN17)

AFU

Lärandemål: 2.4, 2.5

Högskolepoäng: 6

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Övrigt: Arbetsplatsförlagd utbildning (NÄ11)

Workshop Estetiska lärprocesser

Lärandemål: 2.8

Högskolepoäng: 2

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Övrigt: Workshopar (NÄ12)

Digitala verktyg

Lärandemål: 2.7

Högskolepoäng: 2

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Övrigt: Workshop (NÄ13)

Anknytningsteorier

Lärandemål: 1.2

Högskolepoäng: 1

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Övrigt: Seminarium (SE07)

Lek

Lärandemål: 3.1

Högskolepoäng: 2

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Övrigt: Seminarium och individuell muntlig redovisning (SE08)

AFU-uppföljning och Samverkan

Lärandemål: 3.2, 3.4

Högskolepoäng: 2

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Övrigt: Seminarium och individuell muntlig redovisning (SE09)

Den sammanhängande verksamhetsförlagda utbildningen, VFU, är en examination där 100% närvaro gäller. VFU måste avslutas inom terminen den påbörjas, om inte examinator finner särskilda skäl för annat beslut. VFU som inte avslutas inom samma termin bedöms som underkänd. Bedömning av VFU sker enligt ett systemiserat och validerat bedömningsformulär och utförs av examinator vid Högskolan i Borås. Det maximala antalet examinationstillfällen för VFU är två. Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students VFU, eller motsvarande, om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att barns/elevs säkerhet, integritet eller föräldrars förtroende för verksamheten riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att VFU bedöms som underkänd och att ett examinationstillfälle är förbrukat. Om en student på eget initiativ avbryter VFU, leder avbrottet till att VFU bedöms som underkänd och att ett examinationstillfälle är förbrukat. Vid underkänd VFU erbjuds studenten en ny VFU (om-VFU) i samband med nästa kurstillfälle, såvida inte det maximala antalet examinationstillfällen redan uppnåtts.

Vid omexamination kan annan examinationsform förekomma.

Väl godkänd, VG, på hel kurs kan student erhålla när student har VG på mer än 50 av de poäng som är VG-grundande.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma.

Björkdahl Ordell, Susanne (2007 eller senare). Etik: Vad är det som styr vilka etiska regler som finns? I Dimenäs, Jörgen (red.)

(2007). *Lära till lärare: att utveckla läraryrket - vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. Stockholm: Liber (utdrag ca 10 s)

Broberg, Malin, Hagström, Birthe & Broberg, Anders (2023 eller senare). *Anknytning i förskolan: vikten av trygghet för lek och lärande*. Stockholm: Natur & Kultur

Davidsson, Fanny (2020 eller senare). *Lekande rätt: en förskola för barnets rättigheter*. Lund: Studentlitteratur (251 s)

Engdahl, Ingrid & Ärlemalm-Hagsér, Eva (2020 eller senare). *Att bli förskollärare: mångfacetterad komplexitet*. Stockholm: Liber (348 s)

Ehrlin, Anna (red.) (2020 eller senare). *Eстетiska uttrycksformer i teori och praktik: bild-, drama- och musikdidaktik*. Stockholm: Liber (158 s)

Hangaard Rasmusen, Torben (red.) (2016 eller senare). *Lek på rätt väg – på spaning efter leken*. Studentlitteratur (247 s)

Helenius, Ola, Johansson, Maria L., Lange, Troels, Meaney, Tamsin & Wernberg, Anna (2020 eller senare). *Matematikdidaktik i förskolan: att utveckla lekfulla, matematiska barn*. Malmö: Gleerups (175 s)

Kihlström, Sonja (2007 eller senare). Observation som redskap. I Dimenäs, Jörgen (red.) (2007 eller senare). *Lära till lärare: att utveckla läraryrket - vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. Stockholm: Liber (utdrag ca 20 s)

Kyrk Seger, Erika (red.) (2020 eller senaste). *Digitalt meningsskapande i förskolan*. Stockholm: Lärarförlaget (207 s)

Löfdahl Hultman, Annica, & Ribaeus Katarina (red) (2021 eller senare). *Förskollärarens metod och vetenskapsteori*. Stockholm: Liber (utdrag ca 35 s)

Nordgren, Pia (2021 eller senare). *Språk i sikte. Barns interaktionsutveckling i relation till perception och kognition*, . Lund: Studentlitteratur (utdrag ca 105 s)

Normell, Margareta (2021 eller senare). *Pedagogens inre rum: känslor och förnuft i lärarprofessionen*. Andra upplagan Lund: Studentlitteratur (160 s)

Svensson, Ann-Katrin (2009 eller senare). *Barnet, språket och miljön: Från ord till mening*. Lund: Studentlitteratur (utdrag ca 110s)

Tillkommer aktuella artiklar och referenslitteratur (max 300 s.)

Studentinflytande och utvärdering

Före kursstart inbjuds studenterna till kursinformationsmöte. Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram.

Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Kursen ingår i Förskolläraryrket för pedagogiskt verksam i förskolan, 210 hp.